

Mürgistused

Marju Peärnberg

2018

Mürgitused

Mürgistusteabekeskus

- Telefon 16662

Mürgitus= mürgistus, kahtlustatav üledoos poisoning veneficium

- Mürkaine- toksiin
- Äge, krooniline mürgitus
- Kui mürk on sattunud organismi, tungib verre, kandub elunditesse ja kudedesse
- Vaevused võivad kujuneda kiiresti, mitme päevaga, aastatega

Mürkide ründepunktid

- **KNS-** segasus, deliirium, krambid, teadvusetus
- **PNS-** perifeerne närvisüsteem
- **Seedetrakt-** söövitused suus, huultel, seedekulglas, oksendamine, kõhuvalu, kõhulahtisus
- **Maks-** maksakahjustus, sest töötab filtrina
- **Neerud-** neerukahjustus
- **Süda-** mõjutavad südame elektrilist aktiivsust
- **Kopsud-** hingamishäired
- **Nahk-** põletused, imenduvad läbi naha- paiksed, üldised reaktsioonid

Mürgitused

- Mürgitusnähtude raskus , selle kulg sõltuvad mürkaine omadustest, hulgast, organismi sattumise viisist, organismi enda vastupanuvõimest
- Enamiku mürgistuste puhul tekivad elundites suuremad või väiksemad muutused, kahjustused

Mõju ajule

- Eriti tundlikud mürkidele ajukoor, suuraju eesalad (kõige noorem osa, abstraktne mõtlemine)
- Muutused neuronites, aju valkudes
- Psühhomotoorika, koordineerimise häired
- Narkootiline efekt, reaktsiooniaja häired
- Ainevahetusproduktid võivad olla mürgisemad kui aine ise

Tunnused

- **Alkoholimürgitus-** alkoholi lõhn, vaata ümbrust, teadvusehäired, punetav, niiske nägu, sügav häälekas hingamine, tugev pulss, kuiv tursunud nägu, laiad pupillid, mis ei reageeri valgusele

Mõtle mürgistusele, kui:

- Kooma, teadvusehäire
- Krambid
- Pealtnähtud üledoos
- Arütmia
- Ebaselged tunnused
- Teadaolev mürgistus

Esmaabi

- Hinda teadvust, hingamist
- Vajadusel elustamine
- Teadvuseta hingav kannatanu vasakule küljele
- 112
- Vaata ümbrus üle- usutle pealtnägijaid
- Püüa selgitada mürgi organismi sattumise aeg, nimetus

Esmaabi

- Kannatanu võib olla agressiivne- oht!
- Teadvuseta kannatanu küliliasendisse, et tagada vabad hingamisteed
- Jälgi kannatanut
- Vajadusel värske õhk
- Kata soojalt

Esmaabi

- Hingamisraskustega kannatanule võimalda poolistuv asend

Narkootikumide kahtlustatav üledoos

- Enda ohutus!!!
- Võimalusel hinda teadvust, hingamist
- Helista vajadusel 112
- Antidoot- Naloksoon 0,4- 2 mg i/v, kuni 10mg ja rohkem- kiirabi teeb

Esmaabi alkoholimürgistuse korral

- Abistaja ohutus! Agressiivsus?
- Hinda seisundit- teadvus, hingamine, pulss
- Vajadusel elusta
- Vajadusel helista 112
- Teadvuseta kannatanu, kes hingab - püsivasse külili asendisse, katta
- Värske õhk, **vedeliku tarbimine**, näiteks sidruniga vesi
- C vitamiin, B grupi vitamiinid
- Jälgi, oksemasside hingamisteedesse tõmbamise oht